

קונטרס

מְרַדְכֵי הַצְדִיק

יגלה עצות נפלאות איך לבטל את כל הגזרות
הרעות שנגזרו על עם ישראל, וידבר ממעלת
הצדיק האמת, ואשרי מי שמצית אותו.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י סֵפֶר, שְׁפַעַם אַחַת
הַתְּאַכְסֵן נִכְדוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל ר' נַחֲמָן
חַיִּיל'ס (בְּנֵה שֶׁל חַיָּה) אֶצֶל אֶחָד
מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שֶׁשָּׂמוּ הִיָּה מְרַדְּכִי,
הֶגֶר בְּאוֹמֵן, וּבִעַת מִשְׁתֵּה הַפּוֹרִים צָעַק
מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: ווי איז נַחֲמָן? (איִפּוּה
נַחֲמָן?) וְהַשִּׁיבוּ לוֹ: עַר שְׁטִיט אֵין בֵּי
מְרַדְּכִי (הוּא מִתְאַכְסֵן אֶצֶל מְרַדְּכִי),
וְשָׂמַח מְאֹד מְאֹד מוֹהֲרַנ"ת ז"ל,
וְאָמַר: שְׁמְעוּ מֵה שְׂאוֹמֵר: רַבִּי נַחֲמָן
מִתְאַכְסֵן אֶצֶל מְרַדְּכִי, כֵּן הוּא הָאֵמֶת,
שְׂרַבְנוֹ ז"ל נִמְצָא עֲכָשׁוּ אֶצֶל מְרַדְּכִי
הַצְּדִיק.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתכג)

קונטרס

מַרְדְּכַי הַצַּדִּיק

חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אומרים (מגלה כט.): מִשְׁנַכְנַס אָדָר — מַרְבִּים בְּשִׁמְחָה. חֲדָשׁ אָדָר זֶהוּ הַחֲדָשׁ שְׁאַנְחֵנוּ צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת בּוֹ תְּשׁוּבָה מִתּוֹךְ אֲהָבָה, מִתּוֹךְ שִׁמְחָה. וְדִיקָא בְּחֲדָשׁ זֶה גִזַּר הַמֶּן הַרְשָׁע גִּזְרוֹת רָעוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁמִיד, וְלַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְהוּדִים מִנְעַר וְעַד זָקֵן, טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד (אֶסְתֵּר ג, יג). וְהִנֵּה אֲנִי חֲנֹנוּ נִמְצָאִים עֲכָשׁוּ בְּאוֹתוֹ מִצָּב, שֵׁישׁ גִּזְרוֹת רָעוֹת עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְעַלֵּינוּ לְהִתְעוֹרֵר בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל מָה וְלָמָּה בָּאָה לָנוּ הַגְּזֵרָה הַזֹּאת?! הֲלֹא עִם יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ סָבֵל כָּל-כָּף גְּדוֹל, אֲלֵפִים שָׁנָה הוֹרְגִים, שׁוֹרְפִים, חוֹנְקִים בְּכָל מֵינִי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, מִיתוֹת אַכְזָרִיוֹת, אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל מָה בָּאָה לָנוּ הַגְּלוּת הָאֲרָכָה הַזֹּאת?! וְאִם לֹא דֵי בְּכָל הַצָּרוֹת שֶׁסָּבְלוּ, הִנֵּה אָנוּ עוֹמְדִים עֲכָשׁוּ לִפְנֵי צָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, שְׁאֲסוּר לְקַחַת אוֹתָהּ בְּנִקְלָה, כִּי נִגְזְרָה גְזֵרָה רָעָה מְאֹד, וְעַלֵּינוּ לְהִשְׁתַּדֵּל לְבַטֵּל אֶת

הגזרה הזו מעל כל עם ישראל. וכן מצינו, שהמן־
הרשע קטרג על עם ישראל, ואמר לאחשורוש (אסתר ג,
ח): "ישנו עם מפזר ומפזר בין העמים בכל מדינות
מלכותך, ודתי המלך אינם עושים, ודתייהם שונות מכל
עם, ולמלך אין שוה להניחם, אם על המלך טוב יכתב
לאבדם" וגו'. למדים מכאן, שעקר הגזר־דין הזה רק
מחמת שהיה לו להתאחז עם הקטרוג שלו, שעם
ישראל מפזרים ומפזרים, אין ביניהם אחדות, זה מה
שגורם לנו כל הצרות. חכמינו הקדושים אומרים (יומא
ט:): מקדש ראשון נחרב, מפני שלש העברות החמורות
ביותר: עבודה זרה, גלוי עריות, שפיכות דמים, מקדש
שני שקימו מצוות, למדו תורה, ועשו הרבה בעבורו
יתברך, על מה ולמה חרב? מפאת שנאת חנם, ששנאו
איש את רעהו. ועדין מרקד בינן, אלפים שנה אנו
מפלגים ביננו, שונאים זה את זה, וזה אשר מעכב לנו
את הגאולה. רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן טז):
העבר אין, כבר חרב בית־המקדש, ומה אנו צריכים
לעשות עכשו, שנזכר לבנות את בית־המקדש, שנזכר
להגאל גאלת עולם, לקום בכל לילה בחצות, ולבקש
מלפניו יתברך, שיחוס וירחם עלינו, שאנו לא נהיה
אלו המעכבים בנין בית־המקדש, שאנו לא נהיה אלו
השונאים זה את זה, שמצדנו נהיה מוכנים לגאולה.
ולכן בתוך הקטרוג של המן הרשע, ימח שמו,

שְׁמַקְטָרְגַּעַל עַם יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר: "יִשְׁנוּ עִם מְפֹזֵר וּמְפֹרֵד בֵּין הָעַמִּים", יֵשׁ גַּם לְמוֹד זְכוּת גְּדוֹל עַל נְשֻׁמוֹת יִשְׂרָאֵל: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, לָמָּה הֶמֶן-עֲמֵלֵק רוֹצֵה אֶת עַמְּךָ? כִּי "דְּתִיָּהֶם שׁוֹנוֹת מְכַל עִם", הֶמֶן הֲרָשַׁע אֵינָנו יְכוּל לְסַבֵּל, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל אֵינָם מִתְעַרְבִים בַּגּוֹיִים, זֶה הַשֶּׁבַח שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל! רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, בְּתוֹךְ הַקְטָרוּג שְׁמַקְטָרְגַּעַל עַם יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מְפַלְגִים בִּינֵיהֶם, בְּתוֹךְ דְּבָרָיו יֵשׁ גַּם לְמוֹד זְכוּת עַל בְּנֵיךָ: "וְדְתִיָּהֶם שׁוֹנוֹת מְכַל עִם, וְאֵת דְּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עוֹשִׂים", אֵינָם מִתְעַרְבִים בֵּין הַגּוֹיִים. לְעַם יִשְׂרָאֵל יֵשׁ אֶת הַתּוֹרָה שְׁלָהֶם. רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הֲלֹכְתָּ אֶל אַמוֹת הָעוֹלָם לְשֹׂאֵלָם אִם רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וְלֹא רָצוּ לְקַבְּלָהּ, לֹא עָשׂוּ וְלֹא יִשְׁמַעְאֵל וְלֹא עֲמוּן וּמוֹאֵב וְכוּ', אֲלֵא עִם יִשְׂרָאֵל, שְׁאָמְרוּ: "נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמַע"; וְאִם-כֵּן אָנוּ רוֹאִים, שְׁדִיקָא חֲדָשׁ אֲדָר, נִגְזַר עָלֵינוּ גְזֵר-דִּין מְוֹת, רַחֲמֵנָא לִישְׁזַבֵּן, וְנִתְהַפֵּךְ לְשִׁשׁוֹן וְלִשְׁמִחָה, וְ"קִימוּ וְקַבְּלוּ", קִימוּ מֵה שְׁקַבְּלוּ כָּבָר (שְׁבוּעוֹת לט.), הֵינּוּ שְׁהִיְתָה קַבְּלַת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ. וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּיִתְרָה שְׁאֵת וּבְיִתְרָה עַז. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אֲסֹתֵר רַבָּה, פְּרָשָׁה ו', סִימָן ב'): מְרַדְכֵי שְׁקוּל בְּדוּרוֹ כְּמִשָּׁה בְּדוּרוֹ; מְרַדְכֵי יֵצֵא נֶגֶד הֶמֶן הֲרָשַׁע, וְלֹא פָּחַד מִמֶּנּוּ, וְגִלָּה לְעַם יִשְׂרָאֵל, שְׁאִין עֲצָה אַחֲרָת, אֲלֵא תִפְלָה וְהַתְּבוּדוּת, לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָבוֹא לְפָנָיו יִתְבַרֵךְ. "וּמְרַדְכֵי יָדַע אֶת כָּל

אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה, וַיִּקְרַע מְרַדְכֵי בְגָדָיו, וַיִּלְבַּשׁ שֵׁק וְאָפֶר, וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּזְעַק וְעָקָה גְדוּלָה וּמְרָה" (אסתר ד, א), יֵצֵא לַחוּץ, וְגִלָּה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, שְׂאִין עֲצָה אַחֲרַת, רַק לְצַעֲקָא אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ אַגְדָּה), שְׂקִיבִין עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלְף תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבִּין, וְכֻלָּם הִתְפַּלְּלוּ אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכִף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מְגִלָּה יג): לְמָה נִקְרָא מְרַדְכֵי אִישׁ יְהוּדִי? שֶׁהִיא כּוֹפֵר בְּעִבּוּדָה זָרָה; הוּא גִלָּה וּפְרָסָם לְכָל־עַם, שְׂאִין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא נִכְנַע לְאַף אֶחָד בְּעוֹלָם. בֶּן יֵאִיר — שֶׁהָאִיר עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֶל אֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמִים. בֶּן שְׂמַעִי — שֶׁשְׂמַעוּ אֶל תְּפִלָּתוֹ. בֶּן קִישׁ — שֶׁהִקִּישׁ עַל שַׁעֲרֵי הַרְחֻמִּים וְנִפְתְּחוּ לוֹ. מְרַדְכֵי הַצְדִיק לְמַד אוֹתָנוּ, שְׁבַשְׁעָה שְׂאֵמוֹת הָעוֹלָם מִתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְׁטִים עַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אִין עֲצָה אַחֲרַת, אֶלֶּא לְצַעֲקָא אֶל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים.

וְלִכֵּן הַחֹדֶשׁ הַזֶּה חֹדֶשׁ אֲדָר, זֶהוּ חֹדֶשׁ הַשְּׂמֻחָה, חֹדֶשׁ שֶׁל תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה, שְׂאֵנוּ בָּאִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִבְטִיחִים לוֹ, שְׂאֵנוּ הוֹלְכִים לְהַשְׁלִים זֶה עִם זֶה, שְׂאֵנוּ עוֹמְדִים לַעֲשׂוֹת חֶסֶד זֶה עִם זֶה, וְאִז אִם נִתְאַחַד יַחַד, וְלֹא נִתְעַרְבַּ עִם אֲמוֹת הָעוֹלָם, עִם הָעַרְב־רַב שֶׁנִּתְעַרְבוּ בֵּינֵינוּ, נִהְיֶה בְּטוּחִים שְׁנִגְאֵל בְּזָכוֹת

מְרַדְּכֵי הַצְּדִיק. כִּי כֶּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית
 רבָּה, פָּרָשָׁה ל', סִימָן ח'): מְרַדְּכֵי הָיָה מְתַקֵּן לְגֵאלָהּ; וְכֵן בְּכָל
 דּוֹר וְדוֹר שׁוֹלַח לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צְדִיקִים קְדוֹשִׁים,
 הַמְּגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְעוֹדְדִים
 וּמְחַזְּקִים וּמְעוֹרְרִים אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה נֹזְכָה לְהַכְנִיעַ אֶת בְּלָעַם וּבְלָק.
 כְּתוּב בַּזֹּהַר (ח"ג רפ"א): עֲמַלְק — יוֹצֵא מֵאוֹתִיּוֹת
 בְּלָעַם-בְּלָק, שְׁנִיָּהֶם הָיוּ טְמֵאִים וּמְטֵמְאִים, שֶׁהִכְשִׁילוּ
 אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁקּוּץ, זֶהוּם, עֵרֶם וְנֹאוּף. בְּלָעַם
 נִתֵּן עֲצָה: "אֱלֹהֵיהֶם שֶׁל אֱלֹהֵי שׁוֹנֵא זִמָּה", וְעַל-כֵּן
 תִּכְשָׁלִם בָּזֶה. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (תִּי-מוֹתֵר"ן, סִימָן רמ"ד), שֵׁשׁ
 לוֹ צֵעַר גָּדוֹל שֶׁצָּרִיךְ בְּכָל יוֹם לְהִתְעַסֵּק עִם קְלַפַּת
 בְּלָעַם, וְהָיָה מוֹכֵן מִדְּבָרָיו, שֶׁבֹא רַבֵּנוּ ז"ל לְזֶה הָעוֹלָם
 לְהַכְנִיעַ קְלַפַּת בְּלָעַם בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר הָעֵרֶב-רַב הִתְפַּשְׁטוּ
 כָּל-כֶּן, וּמְכַשִּׁילִים אֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל בְּנֹאוּף. וְלִכֵּן דִּיּוּקָא
 בְּלָעַם אָמַר (בַּמְדָּבָר כ"ג, ט): "הֵן עִם לְבַדָּד יִשְׁכּוּן וּבְגוֹיִים
 לֹא יִתְחַשְּׁב, מִי מָנָה עֲפָר יַעֲקֹב" וְגו'; וְאָמַר מוֹהֲרַנ"ף
 ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר, הַלְכָה ה'), שֶׁבְּלָעַם הוֹדָה
 שְׂאִינוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לָעַם יִשְׂרָאֵל שׁוֹם דָּבָר, וּמִדּוּעַ? כִּי
 "הֵן עִם לְבַדָּד יִשְׁכּוּן", הֵם עִם כְּזֶה, שֶׁמְתַבּוֹדְדִים
 לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינָם מְתַחֲשָׁבִים בְּדַבּוּרֵי הַגּוֹיִים
 וּבְמַעֲשֵׂיהֶם, "מִי מָנָה עֲפָר יַעֲקֹב" — מִי יָכוֹל לְסַפֵּר

אֶת הַפְּסִיעוֹת שְׁעַם יִשְׂרָאֵל פּוֹסְעִים בְּשִׁבִיל הַתְּבוּדוֹת, וְגִדְל הַשְּׁעִשׂוּעִים שָׁזָה גּוֹרֵם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ עִם יִשְׂרָאֵל נִמְצָאִים עֲכָשׁוּ בְּסִפְנֵה גְדוּלָּה מְאֹד, גְּזֵרַת כְּלִיּוֹן, וְאֶסוּר לְקַחַת אֶת זֹאת בְּנִקְל, עָלֵינוּ לְעוֹרֵר זֶה אֶת זֶה עַל אֲהַבַת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְקַטְרֵג זֶה עַל זֶה, כִּי זֶה יָבִיא, רַחֲמָנָא לְצַלָן, לְהַשְׁמֵדָה. וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְהִתְאַחַד יַחַד, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמֵי שָׁמַיִם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא לְקַחַת אֶת זֹאת בְּנִקְל. מְרַדְכֵי הַצְדִיק יוֹצֵא וְצוֹעֵק לְעַם יִשְׂרָאֵל: "יִשְׁנֵה גְזֵרָה רָעָה מִהֶמֶן הָרָשָׁע, בְּאוֹ וְנִתְבוּדָד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּאוֹ נִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּאוֹ וְנִצְעַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שִׁיעֲבִיר אֶת הַגְּזֵרוֹת רָעוֹת מֵאִתָּנוּ". וְאֲנַחְנוּ כָּל-כָּף אֲדִישִׁים, וְאוֹמְרִים: "כָּלוּם לֹא יִקְרָה, זֶהוּ רַק דְּמִיּוֹן". יְדוּעַ הַסְּפוּר, שְׁבִימֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ, נִגְזְרָה גְזֵרָה עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְהַצְדִיק בָּכָה הִרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיעֲבִיר רוּעַ הַגְּזֵרָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל. וְנִכְנַס אֵלָיו תְּלִמִּידוֹ רַבִּי נַחֲמָן הוֹרּוּדְנָקָא, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ (סָבוּ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל), וְאָמַר לוֹ: "רַבִּי, לָמָּה אַתָּם כָּל-כָּף בּוֹכִים וְצוֹעֵקִים, הֲלֹא אַתָּם מְגַלִּים, שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה, וְלָמָּה, אִם-כֵּן, צָרִיף לְבַקֵּשׁ לְבַטֵּל אֶת רוּעַ הַגְּזֵרָה?! " עָנָה לוֹ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ: נִסְ שֶׁלֹּא הִיִּיתָ בִּימֵי הֶמֶן, שָׁגַם אִזְ הִיִּיתָ נִגַּשׁ אֶל

מְרַדְכֵי, וְאוֹמֵר לוֹ: "מָה לָּךְ לְזַעַק וְלַצָּעַק וְלַגְזוֹר תְּפִלוֹת לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ?! " כְּמוֹ-כֵן עֲכָשׁוּ, כָּלֶם צוֹעֲקִים: "לֹא צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל, אֵין צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת דְּבָר, לֹא יֵאָרַע מְאוּמָה... אַף לֹא וְלֹא! עָלֵינוּ לְזַכֵּר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, כִּי אָנוּ נִמְצָאִים בְּגִזְרַת כְּלִיזָן, וְעָלֵינוּ לְפַשְׁפֵּשׁ בְּמַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים, וְאֵיךְ יֵשׁ בֵּינֵינוּ שְׁנֵאת חֲנָם, וְגוֹזְלִים וְגוֹנְבִים וְעוֹשִׂים עוֹל לְזוּלָת?! אֲשֶׁר זֶהוּ הָעוֹן הַחֲמוֹר בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שְׂאוּמָרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִנְהֶדְרִין קח) עַל דְּוֹר הַמַּבּוּל: לֹא נָחַתָּם גִּזְרֵי דֵינָם, אֶלָּא עַל הַגָּזֵל, אַף שֶׁעָשׂוּ מָה שֶׁעָשׂוּ, עֲדִין חֲכָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּיּוֹן שֶׁפָּשְׁטוּ יָדָם בְּגִזְלָה, וְהִצִּיקוּ זֶה לָזֶה, נִגְזְרָה עָלֵיהֶם גִּזְרַת הַמַּבּוּל, שְׂיִמְחוּ מִן הָעוֹלָם.

וְלָכֵן עָלֵינוּ לְזַכֵּר, שְׁבִידֵינוּ יֵשְׁנוּ הָעוֹן הַזֶּה שֶׁל שְׁנֵאת חֲנָם, מִבְּחוּץ אָנוּ עוֹמְדִים בְּגִזְרַת כְּלִיזָן, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, הֶמֶן-עֲמֵלֵק רוּצָה רַק לְכַלּוֹתֵנוּ, וְהֵנָּה בָּא "מְרַדְכֵי הַצְדִּיק", וּמְעוֹרֵר אוֹתָנוּ, אֵל נֶקַח אֶת זֹאת בְּנֶקֶל, אֶלָּא נִחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה מְאֵהָבָה, לְאַהֲבֵי אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְאַהֲבֵי אֶת כָּל יְהוּדֵי, וְלְאַהֲבֵי גַם אֶת עַצְמוֹ, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּיִתֵּר שְׂאֵת וּבְיִתֵּר עֵז, וְלָבוֹא וְלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְכָל צָרְכָיו לְבַקֵּשׁ רַק מִפְּנֵי יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּפְגַּס בּוֹ אֱמוּנָה. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֵלֵק א', סִימָן סא): כְּמוֹ שֶׁאָדָם צָרִיךְ

לְהֶאֱמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ נִמְצָא, וְאִין בְּלִעְדֵּיו נִמְצָא, כִּי צָרִיךְ לְהֶאֱמִין בְּעֲצָמוֹ, שְׂגָם לוֹ יֵשׁ כַּחוֹת לְפַעַל אֲצֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְתְּקוּ מֵאֲתָנוּ כָּל הַגְּזֵרוֹת רְעוֹת.

בִּימֵי רַבְּנוּ ז"ל הִיְתָה גְזֵרָה רָעָה מְאֹד עַל עַם יִשְׂרָאֵל (עֵינֵי שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קלא). עָנָה וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל: הִנֵּה בָּא חֹדֶשׁ אֲדָר, וְעַם יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ שְׂמֵחִים וְעֵלִיזִים, וְיִרְקְדוּ וְיִמְחֲאוּ כַּף אֶל כַּף, וּבְזָה יִמְתְּקוּ כָּל הַדִּינִים. וְלָכֵן עָלִינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּיִתֵּר שְׂאֵת וּבְיִתֵּר עוֹז, וּלְהִתְאַחַד יַחַד, וּלְשַׁרֵּשׁ מֵאֲתָנוּ אֶת הַשְּׂנֵאֵת חָנָם, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמֵי שְׁמַיִם, שְׂיַחֲוֶס וְיִרְחַם עַל נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה שְׂהֶמֶן הַרְשָׁע, יִמַּח שְׂמוֹ, מְקַטְרֵג עַל עַם יִשְׂרָאֵל לֹמֵר: "יִשְׁנֹנוּ עִם אֶחָד מִפְּזֹר וּמִפְּרֹד בְּתוֹךְ מְדִינוֹת מְלְכוּתְךָ", בְּתוֹךְ דְּבָרָיו יֵשׁ לְמוֹד זְכוּת עַל עַם יִשְׂרָאֵל: "וְדַתִּיהֶם שׁוֹנוֹת מִכָּל עָם, וְאֵת דְּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עוֹשִׂים". עַם יִשְׂרָאֵל שׁוֹנִים מִן הָאֲמוֹת, עַם יִשְׂרָאֵל מְקִיִּמִים אֶת הַמְצֻוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכוֹת נו.): אֲפֹלוּ רִיקָנִין שֶׁבְּךָ מְלָאִים מְצֻוֹת כְּרַמּוֹן; "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוֹס וְרַחֵם עַל עַם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מִבְּטִיחִים לְךָ, שְׂיִשְׁלִימוּ זֶה עִם זֶה". וְגַם עָלִינוּ לְרְאוֹת מְצֻדָּנוּ לְבוֹא לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ עִם אֲמֵת, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (עֵינֵי הַשְּׂמֵטוֹת חֵי-מוֹהַר"ן): אַדְרָר רָאשֵׁי תַבּוֹת: ר' אֵשׁ דְּבָרְךָ אֲמֵת, כִּי אֲצִלוּ יִתְבַּרֵךְ

מֵאֲדָר חָשׁוּב אֲמֵת. וְכֵן אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמֵת, סִימָן כ'): הָאֲמֵת פּוֹדָה מְכַל הַצָּרוֹת. וְכֵן אוֹמֵר רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נא): אֲמֵת זֶה רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (יִרְמְיָה י, י'): "וַהֲוִי"ה אֱלֹקִים אֲמֵת". אִם אָדָם מְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, אֵתָּה הוּא מְשַׁבְּרָתָ הָעוֹלָם, אֵתָּה הוּא קֹדֶם שֶׁבְּרָאתָ הָעוֹלָם, וּמְקַשֵּׁר אַחֲרֵי הַבְּרִיאָה לְקֹדֶם הַבְּרִיאָה, זוֹ שְׁלֵמוֹת הָאֲמֵת, שֶׁזֶּה "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", סוֹפֵי תְבוּת: אֲמֵת, וְרֵאשִׁי תְבוּת: אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ — גִּימְטְרִיָּה טו"ב. אִם אָדָם מְחַפֵּשׁ רַק אֶת הַטוֹב אֲצֵל הַזּוּלָת, זוֹ הַחֹתֶמֶת שֶׁבָּהּ בְּרָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הָעוֹלָם, לְקַשֵּׁר אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ עִם הַשֵּׁם אֱהו"ה, שֶׁעוֹלָה גִימְטְרִיָּה טוֹב. וּבְרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים — סוֹפֵי תְבוּת: אֲמֵת, שֶׁצָּרִיכִים לְרֵאוֹת תָּמִיד שֶׁגַם הַסוֹף יִהְיֶה אֲמֵת. וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (שִׁבְתָּ נה.): חוֹתְמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲמֵת. וְאוֹמֵר רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט', קִיב): כִּשְׁאָדָם בָּא לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יִשְׁתַּדֵּל שֶׁדַּבּוּרָיו יִהְיוּ עִם אֲמֵת, שִׁיאֲמַר לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ מֵהַ כּוֹאֵב וּמְצִיק לוֹ, וּמֵהַ הוּא צָרִיף, זוֹ תְּפִלָּה אֲמֵתִית. כִּשְׁאָדָם צוֹעֵק וּבוֹכָה וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, וּמְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים, הַתְּפִלָּה הַזֹּאת, שֶׁהִיא עִם אֲמֵת, פּוֹתַחַת לוֹ כָּל הַפְּתָחִים, עַד שֶׁזּוֹכָה לְצֵאת מֵהַחֶשֶׁךְ שָׁבוּ גִלְכָד.

אָנוּ נִמְצָאִים עִתָּהּ בְּחֶשֶׁף גָּדוֹל מְאֹד, כִּי הַכְּפִירוֹת
וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת מְכַסִּים אֶת הָאָרֶץ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְנּוּ
ו"ל (שיחות ה'ר"ן, סימן רכ), שְׁקֵדָם שְׁתֵּהִיָּה הַגְּאֻלָּה, תִּתְפַּשֵּׁט
הַכְּפִירוֹת בְּעוֹלָם מְאֹד מְאֹד, כִּי מִשְׁמַיִם יִפְתְּחוּ אַרְבוֹת
הַשָּׁמַיִם עִם כְּפִירוֹת וְאֲפִיקוֹרְסוֹת, וְלֹא צְדִיק אֶחָד יִהְיֶה,
שְׂיִצְעֵק לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה, אֲלֹא
הִרְבֵּה צְדִיקִים יִצְעֲקוּ: "תִּתְחַזְּקוּ בְּאֱמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, אֵין לָנוּ רַק אָבִינוּ שְׁבַשְׁמַיִם". וְאָמַר רַבְנּוּ
ו"ל, שְׁבוּדָאֵי יִהְיוּ גַם שְׁקֵרָנִים, רַמָּאִים וְצַבוּעִים,
שְׂיַעֲבֹדוּ עַל בְּנֵי-אָדָם כְּפִי שְׁהִיָּה קָדָם חֶרֶבֶן בֵּית-
הַמֶּקְדָּשׁ, שְׁהִיוּ נְבִיאֵי שְׁקֵר, שְׁהִכּוּ אֶת יְרֵמְיָה הַנְּבִיא,
וְהַכְּנִיסוּהוּ בְּבֵית-סֹהַר עַל אֲשֶׁר עוֹרְרָם לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה,
כִּי בּוֹא יָבוֹא חֶרֶבֶן. וְכֵן הִכּוּ אֶת זְכַרְיָה הַנְּבִיא וְהַרְגוּהוּ
בְּתוֹךְ בֵּית-הַמֶּקְדָּשׁ.

וְלָכֵן גַּם עִתָּהּ אֵל נָא נִקַּח אֶת זֹאת בְּנִקְלָה, אֲלֹא
נִזְכָּר, שְׁאָנוּ נִמְצָאִים בְּעֵת צָרָה גְּדוּלָּה מְאֹד, וּגְזֵרַת כְּלִיּוֹן
מִרְחֻפֵּת עָלֵינוּ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְלָכֵן עָלֵינוּ לְקַבֵּל אֶת
חֻדְשׁ זֶה, הוּא חֻדְשׁ אֲדָר, בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְלָבוֹא אֶל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכּוֹת מְרַדְכֵי הַצְדִיק, שֶׁהוּא הַזֵּהִיר
אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לְהַבְדִּיל מֵאֲמוֹת הָעוֹלָם, וְהוֹצִיאָם
לְחַרּוֹת. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (חֵלִין קַלֵּט):
מְרַדְכֵי מִן הַתּוֹרָה מִנִּין? הִכְתִּיב (שְׁמוֹת ל, כג): מִרְדְּרֹר,

שְׁהַכְנִיס דְרֹר בְּעַם יִשְׂרָאֵל, שְׂיִצְאוּ לְחֵרוֹת עוֹלָם; אֲשֶׁר
 זֶה כַח הַצְדִיק הָאֵמֶת, שְׂמַעוֹרֵר וּמְחַזֵּק וּמְשַׂמַּח אֶת
 נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂיָבוֹאוּ וַיִּתְפַּלְלוּ אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 כִּי רַק זֶה נִשְׁאָר לָנוּ. וְאִף שֶׁעַל מְרַדְכֵי הַצְדִיק הִיָּתֵה
 מִחֲלָקֶת עֲצוּמָה, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (מְגִלָּה
 10:1): "וְרָצוּי לְרַב אֶחָיו" וְלֹא לְכָל אֶחָיו, מְלַמֵּד שֶׁפָּרְשׁוּ
 מִמֶּנּוּ מְקַצֵּת הַסְנֵה־דְרִין; אִף-עַל-פִּי-כֵן מְרַדְכֵי הַצְדִיק
 לֹא הִסְתַּפְּל עַל שׁוֹם דְּבָר, אֲלֵא גָלָה לְכָלֶם, שְׂאִין לָנוּ
 רַק הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים
 (בְּרִכּוֹת נח.): "לֵךְ הַיְי"ה הַמְּמַלְכָה" — זו מְלַחֶמֶת עִמָּלְךָ,
 אִיךָ מוֹחִים אֶת הַמֶּן-עִמָּלְךָ מִן הָעוֹלָם? עַל-יְדֵי שְׂמִגְלִים
 לְכָלֶם כִּי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֵךְ, וּמְלִכּוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.
 אָנוּ נִמְצָאִים עֹכְשׁוּ בְדוֹר שֶׁל שְׂמֵד, שֶׁל כְּפִירוֹת
 וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, הָעַרְב־רַב רוֹצִים לְהַעֲבִיר אוֹתָנוּ מִדְתָּנוּ,
 רַחֲמָנָא לְצַלָן, וּמָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת? לְהַרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה,
 לְקַבֵּץ תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וּלְבַקְשׁוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂיַחֲוֶם
 וַיִּרְחַם עָלֵינוּ, וּלְקַבֵּל עַל עֲצָמֵנוּ אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל, לְאַהֲבָה
 אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּמִי שְׂיִוָדַע שְׂצַעַר אֶת פְּלוֹנִי, יְבַקְשׁוּ
 שְׂיִמְחַל לוֹ, פֶּן הוּא יִסְפֶּה בַגְזֵרֶת הַכְּלִיּוֹן, רַחֲמָנָא לְצַלָן.
 כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עוֹבְרוֹת עָלֵינוּ צָרוֹת, וְהַכֵּל רְמִזִּים
 לְשׁוֹב בַּתְּשׁוּבָה, וּכְמֵאֲמָרָם ו"ל (מְנַחוֹת נג.): מַה זַּיִת אֵינוּ
 מוֹצִיא שְׂמָנוּ אֲלֵא עַל-יְדֵי כְּתִית, אִף יִשְׂרָאֵל אֵינָם
 חוֹזְרִים לְמוֹטָב אֲלֵא עַל-יְדֵי יִסּוּרִים; מִסְפִּיק יִסּוּרִים

סְבִלְנוּ, מִסְפִּיק דָם יִשְׂרָאֵל נִשְׁפָּךְ כַּמַּיִם, מִסְפִּיק פְּגוּעִים
 נִפְגְּעֵנוּ מִהִישָׁמְעָא לִים הָאֲרוּרִים, בְּאוּ נִתְאַחַד יַחַד,
 וְנִבּוֹא לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְנֹאמַר לוֹ, שְׂאֲנוּ מְקַבְּלִים עַל
 עֲצִמְנוּ מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וְאֶהְבֶּת לְרַעַךְ כְּמוֹךְ", שְׂזֵה מֵה
 שְׂאֲמָרָה אֶסְתֵּר לְמְרַדְכֵי הַצַּדִּיק: "לֵךְ כָּנֵס אֶת כָּל
 הַיְהוּדִים", שְׂתִּהְיֶה אַחֲדוּת וְאַהֲבָה בֵּינֵינוּ, שְׂנִשְׂרֹף אֶת
 כָּל הַמַּחְצוֹת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנַעֲקֹר אֶת כָּל הַגְּזֻעָנוֹת
 מֵאַתָּנוּ, וְנוֹקִיעַ אֶת הָעֶרְב־רַב שֶׁחָדְרוּ לְתוֹכֵנוּ, שְׂהֵם
 עֲמֻלָּקִים גּוֹיִים, הָרוֹצִים לְהִתְבּוֹלֵל בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 נִתְרַחַק וְנִבְדֵּל מֵהֵם, נִתְאַחַד וְנִתְחַזַּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וְעַז,
 וְנִקְבֵּל אֶת הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְנִרְבֶּה
 בְּתַפְלָה וְנִקְיִים אֶת הַמִּצְוֹת, וְדִיקָא עַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה
 לְגֵאֲלָה, כִּי בְּזֶה שְׂעַם יִשְׂרָאֵל יִתְאַחְדוּ יַחַד, וְיִאֲהָבוּ זֶה
 אֶת זֶה, וְיִצִּיתוּ לְחֻכְמֵי יִשְׂרָאֵל הַמְּעוֹרְרִים לְאַחֲדוּת
 וְאַהֲבַת הַזּוּלָּת, דִּיקָא עַל־יְדֵי־זֶה נִזְכָּה לְגֵאֲלָה, כְּמֵאַמְרָם
 ו"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן ט'): כְּשִׁמְלֹךְ הַמְּשִׁיחַ בָּא, אֵינוֹ
 פּוֹתֵחַ אֶלָּא בְּשָׁלוֹם. הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׂשָׂמוֹ שָׁלוֹם,
 יְמִשִּׁיף עָלֵינוּ שָׁלוֹם, וְנִזְכָּה בְּמוֹ עֵינֵינוּ לְרֹאוֹת בְּגֵאֲלָתָן
 וּבִישׁוּעָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

כְּדֵי לְהַשְׁלִים אֶת הַגְּלוּיָן
נִעְתִיק מִכְּתָב כָּלְלִי מִסֵּפֶר שׁו"ת "אֲשֶׁר בִּנְחַל"

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ב' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ
אֲדַר-א' ה'תשס"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל
כָּלְלִיּוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, דֵּי בְּכָל אֲתֵר וְאֲתֵר,
הַיְ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינְתּוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיִּצִילֵם
מִכָּל צָרָה וְצוּקָה וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה
וְהִצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

הִנֵּה אָנוּ קוֹרְאִים הַשְּׁבוּעַ בְּפָרִשַׁת תְּרוּמָה,
שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לְעַם יִשְׂרָאֵל (שְׁמוֹת כה, ח):
"וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם". הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מְבַקְּשֵׁנוּ לַעֲשׂוֹת בֵּית-מִקְדָּשׁ שִׁישְׂרָה שָׁם. אוֹמְרִים
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ אֲגָדָה) עַל פְּסוּקַת זֶה: "וַעֲשׂוּ לִי
מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם" — בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד;
מִלְבָּד שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צָוָה לְבָנוֹת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ
לְכָלְלִיּוֹת יִשְׂרָאֵל, צָרִיף כָּל יְהוּדֵי לְבָנוֹת לְעֲצָמוֹ בֵּית-
מִקְדָּשׁ, וּכְמוֹ שֶׁרַש"י הַקְּדוּשׁ אוֹמֵר: "וַעֲשׂוּ לְשָׂמִי בֵּית
קְדוּשָׁה", אָדָם צָרִיף לְרֵאוֹת שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ יִהְיֶה בֵּית-
מִקְדָּשׁ לְשִׁכְנָה הַקְּדוּשָׁה. רַבֵּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן,
חֵלֶק א', סִימָן יג): כְּשִׁיְהוּדֵי זוֹכָה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת

בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִוֹדַע שְׁכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו, זֶה מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, עַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלַמֶּת דַּעְתּוֹ, וְאֶצְלוֹ נִבְנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (עֵין בְּרָכוֹת ל.ג.): כָּל מִי שְׁיֵשׁ בּוֹ דַּעָה, כָּאֵלוֹ לֹא נִחְרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו, אִם אָדָם מִחֲדִיר בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶצְלוֹ אֵין חֲרַבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְהוּא מְרַגֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאֵיךְ זוֹכִים לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ עֲצָמוֹ בֵּית-מִקְדָּשׁ, שֶׁהוּא יִהְיֶה מְרַכָּבָה לְשִׁכְנָה? עַל-יְדֵי שְׁמִקְדָּשׁ וּמְטָהֵר אֶת הַמַּח־מַחֲשָׁבָה שָׁלוֹ. כִּי הַמַּחֲשָׁבָה זֶה מִשְׁפֵּן הַנְּשָׁמָה; אָדָם צָרִיךְ לְהִשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִרְהֵר הִרְהוּרִים רָעִים, לֹא לְחַשֵּׁב מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַב"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א): הֵיכָן שְׂאָדָם חוֹשֵׁב — שֵׁם כָּל הָאָדָם; וְלִכֵּן אִם אָדָם חוֹשֵׁב רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא נִמְצָא אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, אִם אָדָם חוֹשֵׁב רַק טוֹב — יִהְיֶה לוֹ טוֹב, אִם הוּא רוֹאֶה בְּעֵינָי שְׁכָלוֹ רַק רוּחָנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ רוּחָנִיּוֹת אֱלֹקוֹת.

אָבֵל אֵיךְ יְכוּלִים לְזַכּוֹת לָזֶה, הֲלֹא כָּל אֶחָד מֵאַתָּנוּ מִשְׁתוֹקֵק לְהַגִּיעַ לְכָךְ, שֶׁהוּא יִהְיֶה בֵּית-מִקְדָּשׁ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא יִהְיֶה מִשְׁפֵּן הַשִּׁכְנָה, שֶׁהוּא יִהְיֶה מְרַכָּבָה לְאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שְׁזוֹ מְדַרְגַּת הַצַּדִּיקִים, שְׁכָל-כֶּךָ נִכְלָלִים בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁהֵם מְרַכָּבָה

מְרַדְכֵי הַצַּדִּיק

רכט

לְשִׁכְיָנָהּ. וּמִסְבִּיר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוֵּהב"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א):
כְּשֵׁי-יְהוּדֵי מְקַדְּשׁ אֶת עֵינָיו, אֲזַנָּיו, חֲטָמוֹ וּפְיוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה
נִמְשָׁךְ מֵחוּ; הֵינּוּ הָעֵינַיִם צְרִיכוֹת תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל
רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, הַמְּחִיָּה אֶת כָּל דָּבָר, וְכֵן אָדָם צָרִיךְ
לְשָׁמֵר עַל קִדְשַׁת הָעֵינַיִם, לֹא לְהִסְתַּכֵּל בְּשִׂקוּץ זֶהוּם
טְנוּף וְכוּ', הָאֲזַנַּיִם צְרִיכוֹת לְשִׁמְעַ רַק דְּבָרֵי חֻכְמַיִם,
דְּבָרֵי תוֹרָה, לְהִטּוֹת אֲזַנּוֹ אֶל הַתּוֹרָה. הַחֲטָם צָרִיךְ
לְהִשָּׁמֵר מִכַּעַס וּקְפָדוֹת, וְהִפָּה צָרִיךְ לְהִשָּׁמֵר לֹא לְדַבֵּר
שׁוּם רַע עַל שׁוּם יְהוּדִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִטְהָר מֵחוּ, וְהַמַּח
שֶׁל הָאָדָם זֶהוּ מִשְׁכַּן הַנְּשָׁמָה; כְּשֵׁי-יְהוּדִי מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ
לְהִסְתַּכֵּל בְּעֵינָיו רַק עַל הַטּוֹב שֵׁישׁ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
וּמִתְבּוֹנֵן אֵיךְ לַעְזוֹר לְעֵנִיִּים, לִיתוּמַיִם, לְאַלְמָנוֹת וּבְנֵי
תּוֹרָה, וְעַל כָּל יְהוּדִי מִסְתַּכֵּל בְּעֵין טוֹבָה — זֹו קִדְשַׁת
הָעֵינַיִם. כְּשֵׁי-יְהוּדִי מְקַדְּשׁ אֶת אֲזַנָּיו, שׁוֹמֵעַ רַק בְּקוֹל
דְּבָרֵי חֻכְמַיִם, מֵאֲזִין לְזַעֲקַת הַדָּל וּבָא לְעֲזָרוֹ, אֵינּוֹ
שׁוֹמֵעַ לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, כְּשֵׁי-יְהוּדִי נִזְהָר
מִכַּעַס, מִקְפָּדָה וּרְצִיחָה, עַל-יְדֵי-זֶה מְקַדְּשׁ אֶת אָפוֹ, כִּי
הַכַּעַס בָּא מִהָאֵף, חֲרוֹן-אֵף. כְּשֵׁי-יְהוּדִי שׁוֹמֵר עַל פִּיו לֹא
לְדַבֵּר רַע עַל שׁוּם יְהוּדִי, לֹא לְהִסִּית נֶגֶד אִישׁ, רַק לְמַצֵּא
אֶת הַטּוֹב בְּכָל אֶחָד, וּמְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ
בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה זֹוכָה לְקִדְשׁ וּלְטִהָר מֵחוּ.
וְאוֹמְרִים חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲרוּבִין מ"א): גּוֹפָא בְּתַר אֲזֵלָא
רִישָׁא; הַגּוֹף הוֹלֵךְ אַחֵר הָרֵאשׁ, אִם יֵשׁ לְאָדָם עֵינַיִם,

אָזְנִים, אָף וְפֶה קְדוֹשִׁים, כָּל הַגּוּף נִמְשָׁךְ אַחֲרֵי זֶה, עִם הַיָּדִים אֵינוֹ גּוֹזֵל וְגוֹנֵב, עִם הַרְגָּלִים אֵינוֹ הוֹלֵךְ לְמְקוֹמוֹת הַמְטַנְפִים, רַק לְבַתִּי כְּנִסְיוֹת וּלְבַתִּי מְדַרְשׁוֹת, לְלַמֵּד תּוֹרָה וּלְהַתְפַּלֵּל, וְכָל גּוּפוֹ מִתְקַדֵּשׁ וְנִעֲשֶׂה בֵּית-מִקְדָּשׁ. וְזֶה "וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכַנְתִּי בְּתוֹכְכֶם", הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה שְׁנַעֲשֶׂה כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִקְדָּשׁ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יִשְׁכֵּן בְּתוֹכְנוּ.

אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (מְגִלָּה כ"ט): מִשְׁנַכְנֵס אֶדָר — מְרַבִּים בְּשִׁמְחָה; חֲדָשׁ אֶדָר הוּא חֲדָשׁ הַשְּׂמִיחָה, הַשָּׁנָה יֵשׁ לָנוּ שְׁנֵי אֶדָרִים, כִּי אָנוּ זְכוּקִים הַשָּׁנָה לִישׁוּעָה גְדוֹלָה מֵהַשָּׂמַיִם, אָנוּ זְכוּקִים לְנִסֵּי נִסִּים, הַמַּצֵּב אֵינוֹ פָּשוּט כָּל-כָּךְ. יְדוּעַ, שֶׁהַחֲפִץ-חַיִּים זי"ע אַחַר מְלַחֶמֶת הָעוֹלָם הִרְאִישׁוֹנָה, שְׁאֲבָדוּ כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל קְדוֹשׁוֹת וְטְהוֹרוֹת, וְנִחְרְבוּ מֵאוֹת קְהֵלוֹת, עָנָה וְאָמַר: עוֹד תָּבוֹא מְלַחֶמֶת עוֹלָם שְׁנִיָּה, שְׁמָה שְׁהִיָּה בְּמְלַחֶמֶת הָעוֹלָם הִרְאִישׁוֹנָה — זֶה צָחוּק לְעַמְתָּהּ. וְלִדְאֻבוֹנֵנוּ הָרַב זֶה נִתְקַיֵּם, וְכֵן אָמַר: וְאַחֲרֵי-כֵן תָּבוֹא מְלַחֶמֶת הָעוֹלָם הַשְּׁלִישִׁית, שְׁמָה שְׁאַרְע בְּמְלַחֶמֶת הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה — זֶה כְּאִין וּכְאֶפֶס, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, הֲלֹא אָנוּ יוֹדְעִים הֵיטֵב מָה אֵרַע בְּשׂוֹאָה הָאֵימָה, שְׁהַרְגוּ, שְׁחַטוּ, שְׂרַפוּ, חֲנִקוּ בְּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, מִיתוֹת אֲכַזְרִיּוֹת, מְלִיוֹנִים מֵאַחֲנֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן אֵל לָנוּ לְקַחַת אֶת הַדְּבוּרִים

בְּקִלּוֹת. וְהִנֵּה יֵשׁ לָנוּ הַשָּׁנָה שְׁנֵי אֲדָרִים, כִּי אָנוּ זְקוּקִים לְנִסֵּי נִסִּים, עִם יִשְׂרָאֵל הַחֲזִיקוּ מֵעַמֵּד אֲלֵפִים שָׁנָה, וְכִמְאֶמֶר ז"ל (יומא טו): אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, לָמָּה נִקְרָא שָׁמַם אֲנָשִׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה? שֶׁחֲזִירוּ עֲטָרָה לַיְשָׁנָה, בָּא מִשָּׁה וְאָמַר: "הָאֵל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא", בָּא יִרְמִיָּה וְאָמַר: נְכָרִים מְקַרְקְרִים בְּהִיכָלוֹ, אֵיךְ נוֹרְאוֹתָיו?! לֹא אָמַר 'נוֹרָא'. בָּא דְנִיָּאל וְאָמַר: נְכָרִים מִשְׁתַּעֲבָדִים בְּבָנָיו, אֵיךְ גְּבוּרוֹתָיו?! לֹא אָמַר 'גָּבוֹר'. בָּאוּ הֵם (אֲנָשִׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה) וְאָמְרוּ: אֲדַרְבֵּה! זֶה הִיא גְּבוּרַת גְּבוּרָתוֹ, שְׁכּוֹבֵשׁ אֶת יְצָרוֹ וְכוּ', וְאֵלּוּ הֵן נוֹרְאוֹתָיו, שְׁאֵלְמָלֵא מוֹרָאוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֵיֵאָף אִמָּה אַחַת יְכוּלָּה לְהִתְקִים בֵּין הָאֲמוֹת; הֵיֵאָף כְּבִשָּׁה אַחַת קִטְנָה, מִחֲזִיקָה מֵעַמֵּד בֵּין שְׁבָעִים זְאֲבִים. וְאָנוּ זְקוּקִים עֲתָה בְּעֲצוּמוֹ שֶׁל חֲדָשׁ אֲדָר-א' לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם מְרַבִּים, כִּי אֲמוֹת הָעוֹלָם מִתְגַּרְוֹת זֶה בָּזוּ, וְעַם יִשְׂרָאֵל בְּאֶמְצַע וְכוּ' וְכוּ'. וְאִין יוֹדְעִים מֵה יֵלֵד יוֹם, וּבְכָל רִגַע חוֹשְׁשִׁים מֵה יִקְרָה.

מָה אֶרֶע בְּחֲדָשׁ אֲדָר? הֲמֵן הַרְשָׁע רָצָה לְהַשְׁמִיד, לְהַרְגוֹ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְהוּדִים מִנְּעַר וְעַד זָקֵן, טָף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד; וּלְבַסּוֹף מָה אֶרֶע? נִתְהַפֵּף וְנִתְהַפֵּף הוּא, אֲשֶׁר יִשְׁלֹטוּ הַיְהוּדִים הֵמָּה בְּשׁוֹנְאֵיהֶם; עִם יִשְׂרָאֵל בְּזִכּוֹת מְרַדְכֵי הַצְדִּיק נִצְלוּ בְּנֵס גְּדוֹל, וַיִּצְאוּ שְׁלָמִים וּבְרִיאִים וּמְחֻזְקִים בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, "קִיְמוּ וְקַבְּלוּ" — קִיְמוּ

מה שֶׁקִּבְּלוּ כְּבוֹד, הִיְתָה קִבְּלַת הַתּוֹרָה מִחֻדָּשׁ. וְהַכֹּל נֶאֱרַע בְּחֻדָּשׁ אֶדְר.

וַיַּעַן שְׂאֲנוּ נִמְצְאִים עִתָּה בְּמִצְבַּב כְּזֶה, שְׂאִיוֹם נוֹרָא וְאִים מְרַחֵף עָלֵינוּ, וְהַצְדִיקִים מְזַהֲרִים אוֹתָנוּ, שְׂאִם לֹא נִקַּח עֲצָמָנוּ בְּיַדֵּינוּ — אוֹי לָנוּ, אֲזִי אֵין זֶה לַעַג וְקָלָס, לֹא עֵת צְחוּק הִיא זֶה, עָלֵינוּ לְשִׁמְעַ לְדַבְרֵי חֲכָמִים בְּמִלָּא כְּכֹד הָרֵאשׁ, כִּי לֹא יוֹעִיל מְאוּמָה, הַמְּסֻכּוֹת לֹא יוֹעִילוּ, הַחֻדְרִים הָאֲטוּמִים לֹא יַעֲזְרוּ לָנוּ. וְהָעֶקֶר — לְהַרְבוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְרִקּוּד, יְהוּדֵי צָרִיף לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ עַל שְׂנֵיבְרָא מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשֵׂנוּ כְּגוּיֵי הָאֲרָצוֹת, אֲשֶׁר זֶה הַשְׂמִיחָה הַכִּי גְדוּלָּה, שְׂאִינָנוּ מִשְׂרַשׁ הָעַרְב־רַב, וְזֶה הַבְּרָכָה שְׂאֲנוּ מְבָרְכִים כָּל יוֹם: "שְׂלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי". וְעָלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק בְּהִתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה, וְלִידַע שֶׁהַכֹּל נִסְיוֹן שְׂמִנְסִים אוֹתָנוּ מִן הַשָּׁמַיִם, לְרֵאוֹת אֵיף נַחֲזִיק מִעֲמֻד בְּכָל הַמִּצְבָּים הַקָּשִׁים הַלָּלוּ, וְהָעֶקֶר לֹא לְחַשֵּׁשׁ כָּלֵל, אֲלֹא לְהַרְבוֹת כְּבוֹד שָׁמַיִם, וְלְהַדַּר יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּקִיּוֹם מִצְוֹת, וּבְפֶרֶט שְׂמִירַת שַׁבָּת, שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבָּת קִיט): מִי שֶׁזֶהִיר לְאָכַל שְׁלֹשׁ סְעֻדוֹת בְּשַׁבָּת, נִצּוֹל מִמְּלַחְמַת גּוֹג וּמַגּוּג; וְכֵן לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּהַקְפָּדָה בְּכָל יוֹם, וְלְדַאֵג לְמִזוּזָה כְּשֶׁרָה עַל הַדְּלֵת, וְלְאָכַל רַק כֶּשֶׁר בְּהַכְּשֵׁר שֶׁל בֵּית־דִּין יֵרָא ה', וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִשְׁמֹר עַל טְהָרַת הַמְּשַׁפָּחָה,

וְלִדְאָג לְחַנוּף הַיְלָדִים בְּקִדְשָׁה וְטְהָרָה, וְלִשְׁמֹר עֲלֵיהֶם
כְּבַבַת עֵינֵינוּ.

וּבְפָרְשֵׁת מִשְׁפָּטִים לְמִדְנוּ: "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר
תָּשִׂים לְפָנֶיהֶם", אוֹמֵר בְּעַל הַטּוֹרִים: וְאֵלֶּה רְאֵשֵׁי
תְבוּת: וְחַיֵּב אָדָם ל'חֲקֹר ה'דִין, כְּשֶׁאֲנוּ רוֹאִים דֵּינִים
קָשִׁים תּוֹלִים מֵעַל רֵאשֵׁינוּ, חֲשׂוֹן, עֲנָן וְעַרְפֵּל, עֲלֵינוּ
לְחֲקֹר — מַה קּוֹרָה פֹּה?! עַל מַה וְלָמָּה בָּאָה לָנוּ הַצָּרָה
הַזֹּאת?! מִסְפִּיק הִיָּתָה לָנוּ מִלְחָמַת הָעוֹלָם הָרִאשׁוֹנָה
וְהַשְּׁנֵיָה, וְנִכְחָדוּ מִלְיוֹנִים מֵאַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְאִם
נִחְקֹר הֵיטֵב הֵיטֵב בְּעֶצְמָנוּ, הֲלֹא אָנוּ רוֹצִים לְהִיּוֹת
מִשְׁכָּן לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָנוּ חֹפְצִים לַעֲשׂוֹת מְקַדָּשׁ
בְּעִבּוּרוֹ יְתָבָרֵךְ, "וְעֲשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם" (שְׁמוֹת
כח, ח), שֶׁהַבּוֹרָא יְתָבָרֵךְ שְׁמוֹ יִשְׁכַּן בְּתוֹךְ תּוֹכְנוּ, אֲזַי
צְרִיכִים קֶדֶם לְחֲקֹר בְּמַעֲשֵׁינוּ — הֲאִם אֵין בֵּינֵינוּ שְׁנֵאת
חָנָם?! הֲאִם אֵינְנוּ שׁוֹנְאִים אֶת הַזּוּלָת?! הֲאִם לֹא גִנְבְנוּ
מִהַזּוּלָת כֶּסֶף, אֲשֶׁר נִשְׁלַם עַל כָּף כָּפָל כְּפָלִים?! הֲאִם
לֹא עָשִׂינוּ עוֹלָה לַזּוּלָת?! הֲאִם בָּזָה שְׁנִרְדָּף תְּלַמִּידֵי
חֲכָמִים, חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, צְדִיקִים אֲמִתִּיִּם, הֲאִם אֵינְנוּ
מִמְשִׁיכִים שׁוֹאָה?! הֲלֹא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִבְקֹשׁ דָּמָם
שֶׁל צְדִיקִים מִיְדֵינוּ! וְלָכֵן עֲלֵינוּ לְחֲקֹר וּלְפַשְׁפֵּשׁ הֵיטֵב
הֵיטֵב בְּמַעֲשֵׁינוּ — מַה זֶה וְעַל מַה זֶה.

וְהִנֵּה בַּפּוֹרִים יֵשׁ לָנוּ מִצְוָה גְדוֹלָה מְאֹד: מְשֻׁלּוּחַ
 מְנוּת אִישׁ לְרֵעֵהוּ; כְּנֶגֶד קְטְרוּג הַמֶּן-עַמְלֵק עַל עַם
 יִשְׂרָאֵל, בְּאָמְרוֹ: "יִשְׁנוּ עִם אֶחָד מִפְּזֵר וּמִפְּרָד", וְהִתְקוֹן
 לָזֶה הָיָה עַל-יְדֵי אֶסְתֵּר, שְׂאֵמְרָה לְמְרַדְכֵי: "לֶךְ כָּנַס אֶת
 כָּל הַיְהוּדִים", אִם אַתָּה רוֹצֵה לְרֹאוֹת בְּמַפְלְתָם שֶׁל
 שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל, הָעֵצָה לָזֶה — לִהְיוֹת בְּאַחֲדוּת. עַמְלֵק
 אִינוֹ נִמְחָק אֲלָא עַל-יְדֵי אֶחָד עִם יִשְׂרָאֵל, כִּי בָזָה שְׁעַם
 יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אֲגָדָה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אַבְיָהֶם שְׁבַשְׂמִים
 — בָּזָה נִמְחָה עַמְלֵק מִן הָעוֹלָם. וּכְמֵאמָרְם ז"ל (בְּרִכּוֹת
 נח.): "לֶךְ הַיּוֹ"ה הַמְּלָכָה" — זֶה מְלַחֶמֶת עַמְלֵק; בָּזָה
 שְׂאָנוּ מִמְּלִיכִים עַל עֲצִמְנוּ רַק אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 בָּזָה נִמְחָק עַמְלֵק.

מַה זֶה עַמְלֵק? גִּימְטְרִיָּה סֶפֶק, שְׂמִכְנִים בָּנוּ סִפְקוֹת
 — "הַיֵּשׁ הַיּוֹ"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין" (שְׁמוֹת יו, ז), פֶּה אָנוּ
 רוֹצִים לְבָנוֹת מְקַדָּשׁ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 יִשְׁרָה בְּתוֹכָנוּ, שְׁנוֹזְכָה לִהְיוֹת מְרַכָּבָה לְשִׁכְנָה, וּפֶה
 עַמְלֵק מְכַנֵּס בָּנוּ כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, קְרִירוֹת
 מִהַמְצוּוֹת, "אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדָרְךְ" (דְּבָרִים כה, יח) — זֶה כָּלֵל
 הָעֶרְב־רַב, שְׂמִקְרָרִים מִהֶאֱמוּנָה, מִמְצוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת וְכוּ'
 וְכוּ'. וְזֹאת עָלֵינוּ לְזָכֹר הַיֵּטֵב: "זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ
 עַמְלֵק בְּדָרְךָ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם, אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדָרְךָ" וְגו';
 הֵינּוּ בְּמִצְרַיִם, סָבְלָנוּ מִהַמְצָרִים, וְזָכֵינוּ לְצֵאת מִמִּחְנֵה

ההסגר הזה, על-ידי משה רבנו, הצדיק האמת, ונעשו לנו נסים ונפלאות, נקרע לנו הים, וטבעו המצרים בתוכו, וזכינו לגלוי אלקות במדרגה הכי עליונה, אשר 'ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי' (מכילתא בשלח), והנה בא עמלק, ומכניס בנו קרירות, ובמה מתבטא כח? שמחדיר בנו פרודים, כי כל כח הטמאה 'הפרד ומשל', להפריד בין נשמות ישראל, וכך יכול למשל עליהם.

ולכן אם אנו רוצים לבנות בית-המקדש להקדוש-ברוך-הוא, עלינו לחקר היטב היטב במעשינו, אם אין בינינו שנאת חנם, אם אין אצלנו גנבות וגזלות, אם אין בינינו עולות זה לזה, אם אנו בשלום עם קרובינו ושכנינו ובני משפחתנו, או שאנו מציקים ומצעררים צדיקים, שעל זה מקבלים ענש קשה מאוד מאוד. ולכן מה שאנו צריכים עכשו — לחזור בתשובה שלמה על דברים שבין אדם לחברו. כי על ענשנים שבין אדם למקום, כלל ישראל עושים תשובה, עם ישראל יש להם התעוררות עליונה לחזור בתשובה, ומאות אלפי אלפים ורבבות נשמות קדושות חוזרות בתשובה, כן ירבו, עד שכל עם ישראל ישובו לצור מחצבתם — זה בין אדם למקום, חוזרים בתשובה, ומתחילים לקיים את המצוות. אבל יש לנו דבר אחד, שבזה אנו מתרשלים,

לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה עַל מַצּוֹת בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ, בְּזֶה כָּלָנוּ
 נְגוּעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָן; יֵשׁ אַנְשֵׁי בְּלִיעַל, הַרוֹדְפִים
 צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים וְטְהוּרִים, וּמוֹצִיאִים עֲלֵיהֶם שֵׁם רַע,
 וְאֵינָם שָׁבִים בְּתִשׁוּבָה עַל רוּעַ מַעֲלָלֵיהֶם — אוֹי לָהֶם
 וְאוֹי לְנַפְשָׁם, וַיִּקְבְּלוּ עַל כָּף עֲנֹשׁ כְּבֹד מְאֹד. כִּי עָלִינוּ
 לְשׁוֹמֵר בְּכָבוֹד צַדִּיקִים אֲמֵתִיִּים, וְלִצִּית לְדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים, וְלֹא לְהַקְל בְּכָבוֹדָם.

וְאִם אָנוּ חוֹקְרִים וּבוֹדְקִים עֲצָמָנוּ בְּבֵין אָדָם
 לַחֲבֵרוֹ, הֲבֵה נִתְבוֹנֵן פִּיצַד אָנוּ מְכַבְּדִים אֶת הַהוֹרִים;
 הֲלֹא יִשְׁנֶה מַצּוֹת עֲשֵׂה: "כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן
 יֵאָרִיכוֹן יְמֶיךָ", הֵאֵם אָנוּ מְכַבְּדִים הוֹרִים כְּרְאוּי, אוֹ
 מְזַלְזְלִים בָּהֶם, חֵס וְשְׁלוֹם?! הֲלֹא אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְבֵי אֱלִיהוּ רַבָּה, פֶּרֶק כ"ו): בְּזִמְן שְׁאָדָם מְצַעֵר
 אָבִיו וְאִמוֹ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: יָפָה עָשִׂיתִי שְׁלֹא
 דִּרְתִּי בִּינֵיהֶם; יִשְׁנֵם שְׁלֵשָׁה שְׁתַּפִּים בְּאָדָם: אָב וְאִם
 וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָב וְאִם נוֹתְנִים אֶת הַגּוּף וְהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן אֶת הַנְּשָׁמָה, אִם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מוֹצִיא אֶת
 הַנְּשָׁמָה — נִשְׁאָר הַגּוּף, אוֹמֵר הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ: אֲנִי אֶת
 שְׁלִי לְקַחְתִּי, וְהִנֵּה קָחוּ לָכֶם אֶת הַגּוּף. כַּמָּה מְקָרִים
 מְזַעְזָעִים רְאִינוּ בְּעֵינֵינוּ, הַרוּגִים וּפְצוּעִים וְכוּ', הֵאֵם אָנוּ
 שׁוֹאֲלִים — לָמָּה זֶה?! הֲלֹא הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אוֹמְרַת:
 "כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרִיכוֹן יְמֶיךָ עַל

הַאֲדָמָה"; הָאֵם אָנוּ מְכַבְּדִים אֶת הַהוֹרִים כְּרְאוּי? ! הֲלֹא יְכוּל לְחַלֵּף שָׁבוּעַ, שָׁבוּעִים וְכוּ', וְאֵינָנו מִתְעַנְיָנִים בַּהוֹרִים? ! אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְבֵי אֱלִיהוּ רַבָּה כו): כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה, אֲלֵא שֶׁנִּכְבַּד אָב וְאִם. וְזֶה גַם בְּכֹל מִצְוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְחֵבֵרוֹ. עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת בְּדַק הַבֵּית בְּתוֹכָנוּ, הֵבֵה נִקְפִיד עַל מִצְוֹת כַּבוֹד הוֹרִים כְּהִלְכָתָהּ, נַעֲשֶׂה לַעֲצָמָנוּ גֵּדֵר לְצַלְצֵל פַּעַם בַּיּוֹם לְשֶׁאֵל בְּשִׁלּוּמָם, כִּמָּה זֶה אוֹרֵךְ? ! הֲלֹא בְּזֶה קִנִּיתָם עוֹלָמְכֶם? ! וְאִם גָּרִים לֹא רְחוּק מֵהֶם, יֵשׁ לְגִשֵּׁת וּלְבַקֵּרָם עַל-כָּל-פְּנִים פַּעַם בְּשָׁבוּעַ. וְהִנֵּה מְדַבְּרִים עַל הַכֹּל, וְשׁוֹכְחִים אֶת הָעֵקֶר — "כִּבְד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, לְמַעַן יֵאָרִיכוֹן יְמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נוֹתֵן לָךְ". וְכֵן עָלֵינוּ לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְגַנֹּב וְלֹא לְגַזֹּל וְלֹא לַעֲשׂוֹת עוֹל לְזוּלָת, אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִנְהֶדְרִין קח): לֹא נִחַתָּם גֵּזֵר דִּינָם אֲלֵא עַל הַגְּזוּל; הָיָה בְּדוֹר הַמַּבּוּל כָּל מִינֵי תוֹעֵבוֹת רָעוֹת, אֲבָל חֲתִימַת גֵּזֵר הַדִּין הִיָּתָה עַל גְּזוּלָהּ, אֲשֶׁר בְּעֻטָּיָהּ הִבִּיאוּ עֲלֵיהֶם מַבּוּל, וְנִפְלוּ לְתַהוֹם, וּמִשְׁכוּ אַחֲרֵיהֶם אֶת כָּלָם. וְלִכֵּן דִּיקָא בְּחֻדְשׁ אָדָר, שְׁנַתְּלָה בּוֹ הַמֶּן-עַמְלֵק, וְעַם יִשְׂרָאֵל נִצְלוּ, אֵיזוֹ מִצְוָה יִשְׁנָה? מִתְּנֹת לְאֲבִיוֹנִים, לְהוֹרוֹת שְׁאֵנוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, אָנוּ הוֹאֲגִים לְנִצְרָכִים וּלְנִזְקָקִים, וְכֵן מְרַבִּים בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת, וְנוֹתְנִים מִתְּנֹת זֶה לְזֶה וְכוּ'.

וְלִכֵּן בְּיָמִים אֵלֶּה, שָׁאֲנוּ נִמְצְאִים בַּפְּחָדִים גְּדוֹלִים
מְאֹד, אֲסוּר לְקַחַת אֶת זֹאת בְּנִקְלָה, כִּי עֲנָנִים שְׁחֹרִים
מְרַחֲפִים עַל רֵאשֵׁינוּ, בְּוַדַּאי אֵין אוֹהֲבִים לְשִׁמְעַ כְּזֹאת,
אֲבָל קֹדֶם חֲרַבְּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ גַּם-כֵּן הָיָה דְבַר זֶה,
שֶׁהִתְהַלְכוּ נְבִיאֵי הַשָּׁקֵר, וְהָפּוּ בִּירְמִיָּה הַנְּבִיא שְׁחֹזָה אֶת
הַחֲרַבְּן, וְהִכְנִיסוּהוּ לְבֵית-סֵהָר, כִּי אָמַר אֶת הָאֱמֶת —
"רְאוּ מָה עוֹמֵד לְקִרוֹת". וְכֵן זְכָרְיָה הַנְּבִיא הִרְגוּהוּ
בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, מִפְּנֵי שָׁאֲמַר לָעַם מוֹסֵר. וְהִנֵּה אֲנוּ
עוֹמְדִים בְּחֻדְשׁ אֲדָר, וְהַשָּׁנָה יֵשׁ לָנוּ שְׁנֵי אֲדָרִים, הִבָּה
נִשְׁמַח כַּפְּלַיִם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יָבִיא לָנוּ אֶת מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ, וְיִבְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְנִזְכֶּה כָּלֵנוּ
לְהִתְאַחַד יַחַד, וּלְקַבֵּל אֶת פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדִיקֵנוּ בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...